

Kvalitetsrapport

Kolarbyområdet, läsåret 2022/2023

Innehållsförteckning

Organisation	3
Ekonomiska konsekvenser	3
Verksamhetens förutsättningar.....	4
Personal	4
Lärarnas utbildning.....	4
Kolarbyområdet:	4
Personaltäthet	4
Övrig personal.....	5
Påverkansfaktorer	5
Materiella resurser	7
Årets händelser.....	7
Resultat.....	8
Analys	9
Framtiden.....	9

Organisation

Kolarbyområdets förskolor består av tre förskoleenheter med totalt 10 avdelningar fördelat på fyra lokaler;

Förskolan Humlan

Förskolan har fem avdelningar, fördelat på två avdelningar med barn i åldern 1–2 år, två avdelningar med barn i åldern 3–4 år och en avdelning med barn i åldern 5–6 år.

Förskolan Raketten

Förskolan har tre avdelningar, fördelat på en avdelning med barn i åldern 1–3 år och två avdelningar med barn i åldern 3–6 år.

Förskolan Vilhelmina

Förskolan har två avdelningar med barn i åldern 1–5 år.

Kolarbyområdets systematiska kvalitetsarbete följer skollagen och läroplan. Förskoleavdelningarna inom området använder sig av en arbetsplan som beskriver hur undervisningen inom kärnverksamheten och det systematiska kvalitetsarbetet genomförs och utvecklas på avdelningarna. Innehållet i dokumenten beskriver vilka strategier, fokusmål och prioriteringar respektive avdelning arbetar med. Kontinuerliga utvärderingar om arbetets innehåll, resultat och utveckling dokumenteras i arbetsplanen och det systematiska kvalitetsarbetet under läsåret. Utöver detta sker en mer omfattande analys av verksamheten 1 gång per år och avdelning, under maj månad, där framgångsfaktorer och utvecklingsområden framkommer. Områdesövergripande kvalitetsrapport för läsåret skrivs 1 gång per år av rektor. Underlaget för rektors kvalitetsrapport är förskoleavdelningarnas arbete med det systematiska kvalitetsarbetet.

Ekonomiska konsekvenser

Kolarbyområdet har fram till våren 2023 haft en budget i balans. Under våren 2023 genomfördes flera förvaltningsövergripande ändringar i budgeten som innebär att förskolorna ska bära mer av de egna kostnaderna, till exempel vissa fastighetskostnader utifrån den ändrade gränsdragningslistan utan tillskott i budget. Ökade kostnader för området som består av 4 fastigheter medför till exempel tillsynsavgift för fyra miljökontroller, behov av inventarier till fyra fastigheter samt att det ej är möjligt att samarbeta om till exempel utemöbler och andra inventarier. Fastigheternas ålder och behov av underhåll påverkar verksamhetens kostnader, utifrån att varje ändring som verksamheten behöver ska bekostas av verksamhetens budget. Tidigare har kostnaderna belastat centrala budgetmedel för förskolan.

Kolarbyområdets förskolor har ett högt antal barn inskrivna från höstterminens start med utökning under vårterminen. Det innebär att förbrukningsbudgeten som fördelas jämnt mellan alla avdelningar i kommunen oavsett antal inskrivna barn per avdelning påverkas. Med ett högt antal barn inskrivna från start räcker inte tilldelade budgetmedel till den verksamhet som ska bedrivas. För en småbarnsavdelning med 14 barn och en annan avdelning med 9 barn under höstterminen ser förbrukningen väldigt olika ut. Det innebär att avdelningen med 9 barn kan ha guldkant på sin verksamhet, medan den med 14 barn inte har så det räcker till det nödvändigaste.

Den ekonomiska konsekvensen påverkar utbudet av pedagogisk material, förbrukningsmaterial med mera på förskoleavdelningarna.

Vidare tillkommer kostnadsläget med allmänna prisökningar. Förbrukningsbudgeten har inte höjts för förskolans avdelningar på minst 5 år.

Flera budgetmässiga ändringar har också genomförts utöver de ovan nämnda som gör att rektor befarar att nödvändiga behov och budget inte kommer kunna mötas under 2023.

Verksamhetens förutsättningar

Antal barn inskrivna i verksamheten läsåret 22-23

Antal barn inskrivna på området under ht 22	162
Antal barn inskrivna på området under vt 23	175

Personal

Lärarnas utbildning

Förskoleavdelningens mål är att ha 2 förskollärare och en barnskötare per avdelning

Kolarbyområdet:

Förskoleenheterna sammantaget	Personalkategori	Antal i dagsläget/enligt mål
	Förskollärare	12/20
	Barnskötare	18/10
Förskolan Humlan	Förskollärare	5
	Barnskötare	7
Förskolan Raketen	Förskollärare	4
	Barnskötare	5
Förskolan Vilhelmina	Förskollärare	2
	Barnskötare	4
Förskolan Vitmåla	Förskollärare	1
	Barnskötare	2

Förskoleavdelningens mål med två förskollärare per avdelning uppnås inte inom Kolarbyområdets förskolor. Området har fem barnskötare som utbildar sig till förskollärare.

Personaltäthet

Nedan redovisade uppgifter hämtas 15 september och 15 maj varje år. I tabellen redovisas Vitmålas singelavdelning, som tillhör förskolan Humlan, separat.

Antal inskrivna barn per årsarbetare

Förskola	HT 2021	VT 2022	HT 2022	VT 2023

Humlan	4,9	5,9	4,9	5,5
Raketen	5,6	6,0	4,8	5,8
Vilhelmina	6,0	6,2	5,8	6,1
Vitmåla (singel)	6,3	7,0	7,3	6,0

Övrig personal

Området har tillgång till

Specialpedagog 50 %

Administrativ assistent 25 %

Poolanställda 2 personer med heltidsanställning inom budget. 1 person med heltidsanställning utanför budget.

Modersmålstödjare 2 personer med heltidsanställning med kompetens inom arabiska och somaliska språket som stödjer områdets samtliga 10 avdelningar

Resurspersonal 3 personer på 2,75 tjänst som stödjer avdelningarnas arbete med barn i behov av särskilt stöd.

Språkassistenter vid behov tas dessa in som stöd de är bokningsbara via bemanningen.

Måltidspersonal 50 % på Vilhelmina anställd av kostservice. Innebär att förskolepersonalen sköter frukost och mellanmål.
75 % på Raketen anställd av kostservice. Innebär att förskolepersonalen tar hand om framplockning och disk efter mellanmål
75 % på Humlan anställd av kostservice. Innebär att förskolepersonalen tar hand om framplockning och disk efter mellanmål
50 % på Vitmåla anställd av kostservice. Innebär att förskolepersonal sköter frukost och mellanmål

Lokalvårdare Anställda av NVK

Påverkansfaktorer

Kolarbyområdets förskolor ligger i det norra området och där det bor flest flerspråkiga familjer. Majoritet är inte nyanlända familjer utan familjer som bott i Sverige något år. I området är arbetslösheten hög och utbildningsnivån låg. Vårdnadshavarnas förväntningar är högt ställda på barnen när de börjar skolan. Många vårdnadshavare ser inte förskolan som utbildning utan en praktisk barnomsorg. Attityden till förskolan håller på att förändras, vilket är glädjande.

På Kolarbyområdets förskolor har många av barnen inte bara språkliga hinder utan även sociala. Det är inte lätt att lära sig de sociala lek- och spelreglerna som finns i förskolan om barnen inte kontinuerligt är på plats för att öva. Ofta byter barnet också förskola upp till tre gånger inom samma område under sin förskoletid, vilket påverkar barnens utbildning. Varje läsår, eller ibland

mitt i terminen, sker det byten av förskola, vilket innebär att barnet får börja om med en ny barngrupp och nya medarbetare. Orsaken till att vårdnadshavarna byter så ofta är inte missnöje, utan närheten till hemmet. Verksamheten utgår ifrån närhetsprincipen vid placering av barn, men ofta räcker inte platserna till på den förskola som är närmast.

Kolarbyområdets samtliga förskolor	Antal språk
	18 olika språk (talas av flest barn)
Förskolan Humlan inkl. Vitmåla	12 (Arabiska, tigrinja och somali)
Förskolan Raketten	10 (Somali, arabiska och kurdiska.)
Förskolan Vilhelmina	7 (Tigrinja, arabiska och somaliska)

Kolarbyområdet har i många år arbetat med att öka vårdnadshavarnas förståelse för förskolans verksamhet och den betydelse den har för barnen. Verksamheten har lyckats uppnå en hög närvaro av områdets vårdnadshavare på föräldrarådsmöten. Där informeras det om förskolan och det arbete som pågår, förväntar på vårdnadshavarna samt att vårdnadshavarna förväntan på verksamheten efterfrågas.

En av socialförvaltningens familjecoacher och rektor har skapat ett forum för samtal om barnen samt svenska regler och lagar. Vårdnadshavarna tipsar varandra om hur man kan arbeta med sina äldre barn. Områdets föräldraråd har blivit ett forum för alla slags frågor.

Medarbetarna får kämpa med att få vårdnadshavarna att komma till utvecklingssamtalen. Eftersom det pratas 18 olika språk inom området är det svårt att få till en språklig förståelse om innehållet i det utvecklingsbaserade samtalen som personalen håller. De vårdnadshavare som tar sig tid och kommer, uttrycker förvåning och förståelse för allt som barnen lär sig i förskolan.

Varje höst och vår bjuder rektor in till ett möte för nya vårdnadshavare där en genomgång av förskolans uppdrag samt praktiska saker sker. Rektor informerar om vikten av att inte byta förskola under förskoletiden, om vikten av att gå på utvecklingssamtalen samt att vårdnadshavarna ska lyfta tankar, funderingar eller klagomål med medarbetarna.

Kolarbyområdet har två extra modersmålstödjare inom området, dock är inte detta tillräckligt. Många vårdnadshavare lyfter behovet av mer stöd gällande språket för sina barn. Enligt uppgift väljer flera familjer bort sitt modersmål och pratar svenska även hemma, vilket försvårar arbetet med att stödja barnens språk utifrån uppdraget i läroplanen.

En annan utmaning för Kolarbyområdets förskolor är att få kontakt med myndigheter och vårdnadshavare. När barnen har behov av logoped, BUP (barn- och ungdomspsykiatri) eller habilitering är det inte självklart att den information som vårdnadshavarna tar del av når förskolan. Det innebär ofta att förskolan får veta sent att barnet behöver en särskild form av stöd. Konsekvensen av det blir att förskolans uppdrag med att särskilt uppmärksamma barn som av olika anledningar behöver mer stöd, stimulans eller särskilt stöd blir svårt. De professionellas kunskaper om barnets behov och förslag om hur stöd kan ges blir utfört men det blir fördröjt.

Materiella resurser

Kolarbyområdets materiella resurser inom förskolan gällande IT-utrustningen är bra och uppdaterad. Uppkopplingen medför utmaningar för verksamheterna då de inte fungerar tillfredställande. Väntetider uppstår i arbeten med barnen och arbeten ställs in då personalen inte får utrustningen att fungera med befintliga nätverk.

Materiella resurser i form av pedagogisk material som finns på samtliga Fagerstas förskolor finns också på Kolarbyområdets förskolor. Förskolorna inom Kolarbyområdet har behov av mer material för undervisning av flerspråkiga barn.

Årets händelser

Under läsåret 22/23 har verksamheten genomfört schemaändringar för medarbetarna och rektor som innebar att samtlig personal har fått mer gemensam tid för verksamhetsplanering. Samtliga har numera verksamhetsutvecklingstid på måndagar mellan 16.30-18.00, vilket har medfört att arbetstiden 18.00-20.00 som fanns tidigare en gång i månaden har tagits bort.

Den tilltänkta 3-åriga utbildningssatsningen *Mångfaldens förskola* som skulle bli en fördjupning av förra årets utbildningssatsning *Den inkluderande förskolan* har inte genomförts.

Verksamheten har fortsatt med att utveckla arbetssätt som bygger på föregående års utbildning *Den inkluderande förskolan*. Kompetensutvecklingen om det tematiska arbetssättet som möjliggör inkludering har genomförts internt. Arbetssättet är grunden för samtliga förskoleavdelningar inom Kolarbyområdet. Det innebär att språkmedvetna pedagoger som är kunniga i SKUA (språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt) genomför undervisningen i förskolan.

Det språk- och kunskapsutvecklande arbetssättet har fortsatt att implementeras av SKUA-utvecklarna under läsåret. En dag var tredje vecka finns utvecklarna ute på avdelningarna i området. SKUA-utvecklarna har också gett utbildning i språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt för de medarbetare som är nya eller som var frånvarande när utbildningen gavs.

TAKK-utbildning (tecken som alternativ kommunikation) på grundnivå har genomförts. Specialpedagogerna genomför utbildningen med nya medarbetare och det är av vikt att hålla en grundkompetens hos medarbetarna i TAKK.

TMO- utbildningen (traumamedveten omsorg) har fortsatt och inom Kolarbyområdet har fyra medarbetare utbildats. De medarbetare som är TMO-ambassadörer utvecklar och driver arbetet vidare på förskolorna tillsammans med rektor. En önskan om TMO-nätverk för kommunens förskolor har uppstått och en TMO-ambassadör från Kolarbyområdet har under våren haft en första träff med representanter för TMO-ambassadörer från alla förskoleområden om hur detta ska kunna genomföras och med vilket innehåll.

Matematik är en del av förskolornas arbetsområden och under läsåret gjordes ett gemensamt större inköp av pedagogisk material för ändamålet till alla förskolor i kommunen. Varje avdelning har introducerat och bekantat sig med materialet under våren 2023.

Årliga utbildningar i hjärt- och lungräddning och systematiskt brandskyddsarbete genomförs enligt rullande schema. Under detta läsår har det varit möjligt att göra utbildningarna på plats. Hjärt- och lungräddningens innehåll är för vuxna. Det finns ett behov av utbildning i hjärt- och lungräddning för barn.

Resultat

Arbetsstidsförändringen har inte varit lätt för alla medarbetare. Majoriteten tycker ändå att det har fungerat bra. Några avdelningar har tagit upp att ändringen har medfört mindre enskild medarbetarplanering. Det finns en utmaning i att få alla avdelningar att kunna strukturera upp arbetet så tiden blir effektivt använd.

Utbildningen *Mångfaldens förskola* har inte genomförts då mer information om utbildningen efterfrågades. Utbildningsförvaltningen har tackat ja till en ny omgång av riktade insatser för nyanländas lärande med Skolverket och verksamheten valda att avvakta med utbildningsstarten tills innehållet i satsningen är känt.

Det tematiska arbetssättet har medfört struktur men också stöd för medarbetare som tidigare inte arbetat så. Det har också inneburit en mer barnnära utbildning där det är lättare att ta tillvara barnens tankar och frågor i undervisningen. Implementeringen av den inkluderande förskolan har gått framåt.

SKUA-utvecklarna har arbetat hårt med att implementera det språk- och kunskapsutvecklande arbetssättet. Det är inte alltid lätt när medarbetare tycker att de arbetar så, medan utvecklarna ser att det inte riktigt är på det viset. Utbildningen av nya medarbetare om den inkluderande förskolan har varit uppskattad och lärorik för deltagarna.

TAKK-utbildningen har inte kunnat genomföras eftersom en specialpedagog slutade under terminen, vilket medförde att det inte fanns utrymme för utbildning i den omfattning som var planerad.

TMO-utbildningen som fyra medarbetare genomförde under läsåret var uppskattad och kunskapen från utbildningen visar sig på förskoleavdelningarna. Förståelsen, empatin och bemötandet är de delar som utvecklas mest. Medarbetarna får också kunskaper och material att använda i arbetet.

Matematikmaterialet har varit ett uppskattat tillskott till förskolorna. Både barn och medarbetare har undersökt, funderat och testat hur materialet kan användas och vad man kan lära av att använda det på olika sätt. Rektor ser inte idag att det finns ett strukturerat sätt att få in materialet i undervisningen men det används i samband med det tematiska arbetssättet när det kommer upp och är aktuellt.

Utbildningen i hjärt- och lungräddning är bra och uppskattad. Avsaknaden av utbildning i HLR på små barn medför oro hos rektor om behovet skulle uppstå.

Analys

I det stora och hela har verksamheten fungerat bra och utbildningarna som medarbetarna har genomfört har gett effekter. Eftersom utbildningen *Mångfaldens förskola* inte genomfördes gavs istället en möjlighet att arbeta med det tematiska arbetssättet för att få alla avdelningar att medvetet planera utifrån uppdraget. Till följd av detta har flera avdelningar än förra läsåret arbetat upp en bättre dokumentation kring sitt systematiska kvalitetsarbete.

Verksamheten ser och kan bekräfta att arbetet med medveten motorisk träning tidigt i åren ger resultat. När motoriken fungerar blir inlärning av språket lättare och smidigare. Verksamheten följer barnens utveckling under året och detta läsår har ett nytt dokumentationsmaterial provats och använts vid utvecklingssamtalen. Materialet är systematiskt och kräver att medarbetarna har koll på var i utvecklingen barnen befinner sig och hur barnets fortsatta utveckling stöds. Materialet har tagits emot bra av både medarbetare och vårdnadshavare.

Det är viktigt att inte tappa kompetens när medarbetare byter arbetsplats eller är lediga för studier eller är föräldralediga. Därför skapade SKUA-utvecklarna tillsammans med rektor ett system så att alla nyanställda och medarbetare som behöver ha kunskap ska kunna få en kortkurs om *Den inkluderande förskolan*. Detta har medfört att kompetensen har kunnat bibehållas fast avdelningarna har bytt medarbetare. De interna utbildningarna fortsätter under nästa läsår.

Då många av områdets barn inte kan svenska alls när de börjar förskolan är TAKK-utbildningarna av stor vikt. Att kunna ge tecken som stöd innan orden finns, fungerar bra för de yngsta barnen och barnen som har svårt att lära sig språk. Specialpedagogerna kommer att fortsätta utbilda nästa läsår.

Kolarbyområdets förskolor har de flesta av grunderna i verksamheten på plats och behöver framläsa arbetet med förmågan att förstå sig själv och andra genom att ge mer struktur och systematik i det som görs bra. Arbetet har redan inletts genom att utvecklingsgruppen arbetar med förskollärares uppdrag att leda och ansvara för förskolans undervisning. Ingen mängd av planeringstid eller verksamhetsutvecklingstid räcker om det inte fokuseras på uppdraget och finns en förståelse för att det är medarbetarna som ska genomföra mer struktur och systematik för att öka kvaliteten.

Framtiden

Utbildningen *Mångfaldens förskola* som bygger på Anniqa Sandell Rings bok med samma namn ska genomföras med start under vårterminen 2024. Utbildningen sker i moduler och kommer att fortgå i 3 år. Under hösten kommer SKUA-utvecklarna och rektor att arbeta fram en plan för genomförandet. Tanken är att barnen från Kolarbyområdet ska ha språkmedvetna pedagoger som kompetensmässigt kan ge både svenska och flerspråkiga barn den grund de behöver inför skolstarten. Anledningen till att utbildningen pågår i 3 år beror på att verksamheten ska skynda långsamt och involvera hela läroplanen i arbetet. Målet för arbetet är en likvärdig utbildning med en balanserad blandning av omsorg, utveckling och lärande. Utbildningen är omfattande och kommer att kräva mycket tid innan den implementeras i verksamheten.

Förskollärarna i utvecklingsgruppen ska slutföra uppdraget att leda och ansvara för förskolans undervisning. Därefter ska gruppen, tillsammans med medarbetarna, få till en struktur och systematik så att planeringstiderna och verksamhetsutvecklingstiderna används ändamålsenligt. Redan nu har rektor lagt in uppdrag i kalendarier för att stödja strukturen och genomförandet under läsåret. Den enskilda medarbetarens planering ska struktureras upp så att alla vet vad som ska göras och av vem så att undervisningen med barnen flyter på och ger en god utveckling.

TMO-ambassadörernas önskan om ett nätverk för utbyte av idéer, tankar och ny kunskap ska genomföras under kommande läsår.

Fagersta kommuns arbete med riktade insatser för flerspråkiga med Skolverket kommer säkert att ge utvecklingstillfällen som ska läggas in under året för medarbetarna och rektor. Därför har planeringen för läsåret 23/24 mer en förväntan av vad som komma ska, istället för att ha allt inplanerat.

Fagersta, 2023-08-03

Eija Kastelli

Rektor